Scrisoare deschisă adresată Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române împotriva aprobării propunerii schimbării datei Sfintelor Paști

Motivarea cererii de unificare a datei Sfintelor Paști este rațiunea pentru care aceasta trebuie respinsă ca eretică

Preafericirea Voastră,

Înaltpresfinției Voastre,

Presfinției Voastre,

Începând cu Săptămâna Sfintelor Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos, în spațiul public românesc a apărut o temă bisericească de discuție, pe cât de suspectă, pe atât de lipsită de relevanță pentru viața Bisericii noastre Ortodoxe: schimbarea de către Biserica Ortodoxă Română a datei Sfintelor Paști, în așa fel încât aceasta să coincidă cu „paștile" catolic și protestant.

Tema a apărut sub forma unei simple postări pe Facebook, care a fost imediat preluată de către toată mass-media, găsindu-și ecou în toate mediile intelectuale elitiste, și chiar în declarațiile unor membri ai Sfântului Sinod.

Rapiditatea cu care o postare de internet a fost pusă în discuția întregii societăți românești, de ca și când românii ortodocși erau sătui să petreacă Sfintele Paști alături de ceilalți ortodocși, despărțiți de „frații creștini" occidentali, și așteptau această postare ca pe o un mesaj salvator, sau statul de limbă română, acaparat

complet de practici masonice și de ideologii ateist-neomarxiste, avea o problemă de siguranță națională cu data Sfintelor Paști, ne indică faptul că acest mesaj a fost preluat de către toți vectorii de putere media, politică, chiar bisericească din societatea noastră ca **parte a unui plan premeditat de a determina o astfel de dispută în interiorul Bisericii noastre**.

Inițiatorul mesajului, domnul Adrian Papahagi, profesor la UBB, despre care, din relatările din spațiul public, știm că nu are nicio expertiză în domeniul teologic, secondat de domnul Teodor Baconski, despre care știm că ar avea unele studii teologice, dar care nu a demonstrat niciodată în discursul public că aceste studii sunt în teologie ortodoxă, a promis că după sărbătorile pascale, petrecute în dorul „fraților occidentali", alături de ortodocși, va iniția un demers pe lângă Sfântul Sinod și Adunarea Națională Bisericească, cu scopul de a cere celor două foruri bisericești să demareze procedurile de modificare a datei Sfintelor Paști, în așa fel încât aceasta să fie identică cu cea a papistașilor[1] și protestanților.

Domnul Papahagi s-a ținut de cuvânt și, acum câteva zile, a transmis o scrisoare Sfântului Sinod și Adunării Naționale Bisericești, prin care își materializa dorința exprimată public de a cere Bisericii noastre schimbarea datei Sfintelor Paști.

Trebuie remarcat însă, că, spre deosebire de mesajul inițial, în care susținea că Biserica Ortodoxă Română trebuie să fie vârful de lance al acestei schimbări, iar dacă celelalte Biserici Ortodoxe doresc să ne urmeze, bine, dacă nu, pot rămâne pe calendarul actual, domnul Papahagi și-a însușit ideea transmisă de către domnul Vasile Bănescu, purtătorul de cuvânt al Patriarhiei, care, după ce a achiesat din toată inima la proiectul domniei sale, pe care l-a numit „un ideal dezirabil", a atras atenția, probabil, în dorința de a îndepărta răspunderea Patriarhiei de a lua o astfel de decizie cu totul necanonică și nepopulară, că competența de a schimba calendarul revine unui nou „sfânt și mare sinod panortodox" de genul celui din 2016, de la Creta.

Astfel că, în scrisoarea deschisă, publicată și sub forma de petiție online, domnul Papahagi modifică puțin discursul, sugerând ca Biserica Ortodoxă Română să se facă deocamdată doar purtătorul de mesaj unionist în rândul celorlalte Biserici Ortodoxe, pe care să le convingă de necesitatea schimbării de urgență, din 2025, de exemplu, a datei Sfintelor Paști.

Motivația: unirea Ortodoxiei cu ereziile papistașă și protestantă

Din capul locului trebuie spus că motivația acestei propuneri nu este una de ordin astronomic, bisericesc, canonic, ci una **inspirată exclusiv din mentalitatea ecumenistă, conform căreia protestantismul și catolicismul papist ar reprezenta două ramuri ale creștinismului, cu care Ortodoxia, în opinia inițiatorilor, a treia ramură, trebuie să se afle cât mai curând în comuniune**.

Chiar și motivele subsidiare legate de imposibilitatea „familiilor mixte" de a sărbători împreună Sfintele Paști, sau de milioanele de români care trebuie să își ia liber pentru a sărbători Paștile după ritul ortodox, trădează aceeași idee a „normalității" și aspirației spre „normalizare" a conviețuirii liturgice dintre ortodocși și eretici, având o concepție despre „noua normalitate" inspirată din discursul public al marii resetări.

Scrisoarea domnului Papahagi debutează cu o afirmație care s-ar dori a fi un argument canonic în privința necesității refacerii datei de sărbătorire comună a Sfintelor Paști: hotărârea sinodului I ecumenic de la Niceea, din anul 325, care impune ca toți creștinii să serbeze Sfintele Paști la aceeași dată.

Această hotărâre sinodală a avut la bază canonul 7 apostolic, care stipulează: „Dacă vreun episcop sau presbiter sau diacon va sărbători Sfânta Zi a Paștilor cu iudeii, înaintea echinocțiului de primăvară, să se caterisească"[2].

La această prevedere, sinodul de la Niceea a mai adăugat obligativitatea sărbătoririi Sfintelor Paști în ziua de duminică.

Canonul 1 al sinodului de la Antiohia (341) pecetluiește definitiv respectarea deciziei cu privire la data Sfintelor Paști a sinodului de la Niceea: „Toți cei ce îndrăznesc să desființeze hotărârea marelui și Sfântului Sinod întrunit la Niceea în prezența evlaviosului și de Dumnezeu iubitorului împărat Constantin, în privința sfintei sărbători a mântuitoarelor Paști, să fie excomunicați și lepădați de Biserică, dacă vor stărui a se împotrivi din poftă de ceartă celor bine hotărâte, **și acestea să fie zise pentru laici**".

Ultima teză a acestui canon ar trebui să fie un *caveat* pentru domnul Papahagi și

pentru toți semnatarii scrisorii adresate Patriarhiei, **deoarece interzice, sub pedeapsa excomunicării, laicilor să provoace tulburare în Biserică de dragul schimbării serbării Sfintelor Paști așa cum a hotărât-o sinodul întâi.**

Ceea ce nu înțelege sau se preface că nu înțelege domnul Papahagi este că pentru sinodul I ecumenic **expresia „toți creștinii" din acea decizie sinodală, invocată în scrisoare ca argument suprem, nu se referă în niciun caz la eretici**, pe care sinodul din Niceea tocmai îi scosese în afara Bisericii, prin anatemizarea ereziei ariene, a persoanei lui Arie și a celor dimpreună cu el, **ci la membrii diferitelor Biserici Ortodoxe locale**, cărora li se hotăra o dată comună a Sfintelor Paști, determinată de un eveniment astronomic, nu de diferite tradiții locale, așa cum fusese serbate până la momentul sinodului[3].

Invocând această decizie sinodală, domnul Papahagi și semnatarii petiției domniei sale, dau de înțeles că domniile lor consideră că papistașii și protestanții reprezintă ramuri ale Bisericii lui Hristos, alături de ortodocși, iar concelebrarea Sfintelor Paști cu ei este o obligativitate… canonică.

Or, noi știm și este de notorietate publică faptul că papistașii și protestanții reprezintă erezii din afara Bisericii, cu care Biserica Ortodoxă nu poate avea comuniune de niciun fel, atât timp cât aceștia persistă în înșelările lor dogmatice.

Domnul Papahagi citează în scrisoarea domniei sale o părere personală a profesorului de teologie pr. Teodor M. Popescu, în care spune că lumea ne întreabă de ce nu reușim să punem de acord data serbării pascale comune cu „ceilalți creștini".

Profesorul Popescu nu ne spune cine anume sunt în Biserică cei ce doresc atât de mult să avem o dată comună a Pascaliei, iar domnul Papahagi nu ne face o trecere în revistă și a propunerilor făcute de profesor, pentru a vedea dacă ele coincid cu propunerile domniei sale, în condițiile în care studiul profesorului Popescu are un subtitlu numit „Propuneri și posibilități actuale", iar dacă din 1964, când a fost scris studiul, nu s-a materializat până acum nicio propunere, înseamnă că ea este neviabilă.

Argumentarea în favoarea problemei calendarului ca instrument de apropiere între Ortodoxie și erezie merge mai departe, prin prezentarea reformei calendarului din 1924 ca expresie a „conștiinței nevoii de a unifica data la care

sărbătorim Învierea Domnului”, despre care domnul Papahagi ne asigură că „a existat mereu în interiorul Ortodoxiei”, fără a mai face și precizarea necesară că această dorință i-a animat doar pe puținii latinofroni[4] din fiecare epocă, nefiind împărtășită de pleroma Bisericii Ortodoxe, care nu a simțit nicio dorință de a reveni la aceeași dată cu papistașii în serbarea Sfintelor Paști, probabil și din pricina conștiinței istorice recente, care a arătat că serbarea la acea dată a Paștilor, cum s-a întâmplat până în 1582, nu a scutit Biserica Ortodoxă de diferite tentative de asimilare din partea papistașilor, și nici pe aceștia din urmă și pe produsul lor, protestanții, de continuarea în rătăcirile dogmatice în care se află și astăzi. Și atunci, la ce folosește o astfel de măsură?

Necunoscând probabil subtilitățile teologice dogmatice ale problemei, domnul Papahagi postulează că celebrarea comună a Paștilor nu ar pune niciun fel de problemă dogmatică, datele diferite fiind doar rodul incapacității „Bisericilor” de a se pune de acord cu o dată comună.

Într-o singură frază, domnul Papahagi desființează importanța pentru mântuire a păstrării dreptei credințe, dar și toată lupta multiseculară a românilor din diverse locuri și timpuri pentru a o apăra de asimilarea ei de către cei ce aveau exact aceeași mentalitate cu domnia sa și doreau să îi aducă pe „schismaticii” răsăriteni, adică pe ortodocșii drept măritori, să serbeze aceleași sărbători cu ereziile occidentale.

Afirmația domniei sale că toți creștinii mărturisesc identic Învierea Domnului este falsă, întrucât, în conformitate cu învățătura dogmatică și canonică ortodoxă, tainele ereticilor nu sunt taine (can. 46 ap.), comuniunea cu ereticii este strict interzisă (can. 64 ap.), cei care nu respectă decizia sinodului de la Niceea de a sărbători Paștile diferit de cel iudaic sunt anatema (papistașii și protestanții nu au dat nicio atenție acestei prevederi canonice[5]).

Dacă canonul 34 al sinodului din Laodiceea[6] spune că **ereticii sunt străini de Dumnezeu**, cum să afirmăm că papistașii și protestanții mărturisesc identic Învierea Domnului?

Dacă canonul 6 Laodiceea spune că „**nu este îngăduit ereticilor să intre în casa lui Dumnezeu dacă stăruie în eres**”, cum mărturisesc papistașii și protestanții „identic Învierea”, de vreme ce nu se află în Casa Domnului, adică în Biserica dreptmăritoare?

Cum se împacă dorința de a sărbători împreună Sfintele Paști cu ereticii sau cu mozaicii cu interdicția imperativă a canonului 37 Laodiceea, care spune: „**Nu se cuvine a primi de la iudei sau eretici darurile trimise de sărbători, nici de a serba împreună cu ei!**”?

Ce fel de sărbătoare ar putea avea „familiile mixte”, când Sfintele Canoane le interzic soților ortodocși să serbeze cu ereticii și chiar și să ia daruri de la ei, adică de la „soții” lor „de altă confesiune”?

Ce fel de bucurie comună pascală ar fi în țările de rit papistaș și protestant, când ortodocșii nu ar avea dreptul să serbeze împreună cu ereticii?

Evident că o uniformizare a datei Sfintelor Paști, cu încălcarea acestor dispoziții canonice imperative, ar conduce inevitabil la descreștinarea totală a sensului mântuitoarei Zile a Învierii, așa cum se întâmplă de exemplu cu sfânta zi a Nașterii Domnului, transformată într-un femonen comercial.

Cum mărturisesc ereticii identic Învierea, dacă și sub aspect practic, conform argumentului formulat de profesorul Viorel Ioniță[7], occidentalii serbează Sfintele Paști ca pe o duminică obișnuită[8], neacordând importanța necesară evenimentului, ceea ce ar putea determina o astfel de mentalitate și în lumea ortodoxă.

Acest minimalism dogmatic este cheia de boltă a ecumenismului, care încearcă să acrediteze ideea că „toți creștinii” au în comun sărbători precum Învierea Domnului, care chipurile îi unesc și „reprezintă un pas foarte important spre mult mai complicata reîntregire a Bisericii lui Hristos, care comportă probleme dogmatice dificile”.

Urmând modelul de „unificare a Europei”, săvârșită prin intermediul Uniunii Europene după același calapod, croit de aceleași centre de comandă care probabil au demarat și acest demers, domnul Papahagi propune „ecumenismul pragmatic” sau „ecumenismul lucid”, atât de apreciate în Patriarhia Română, prin care Bisericile Ortodoxe să fie puse în fața faptului împlinit.

Cu alte cuvinte, domnul Papahagi propune ca noi să realizăm unitatea de sărbătorire a Sfintelor Paști, pentru că Învierea Domnului este sărbătoarea de căpătâi a Bisericii, urmând ca „complicatele probleme dogmatice” să le lăsăm la o parte pentru a fi rezolvate de teologi. Iar dacă nu vor fi rezolvate nu e o problemă,

pentru că, așa cum spunea domnul Bănescu, tot într-o postare de Facebook, oglindind învățăturile ecumeniste ale adunării generale a CMB de la Porto Alegre, din 2006, ele nu sunt decât „alteritate confesională”, care nu ar trebui să stea în calea împreună-sărbătoririi celei mai importante sărbători creștine.

Observăm că termenul „Biserica lui Hristos” din text, care, chipurile, ar avea nevoie de „reîntregire”, este preluat direct din retorica CMB.

Ultimele trei paragrafe ale scrisorii deschise:

1. elogiază eforturile de unificare a datei pascale din partea Patriarhiei Ecumenice, a „altor Patriarhii” și a „Bisericii Romano-Catolice”;
2. aruncă o țintă falsă, lăsând să se înțeleagă că o unificare de tip ecumenist a datei Paștilor „Bisericii lui Hristos” ar fi capabilă să facă față presiunilor agresive ale secularismului;
3. fixează ca dată a începutului noii ere, în care se serbează Paștile în comun, anul 2025, an simbolic, deoarece se împlinesc 1700 de ani de când Biserica noastră a condamnat pentru prima dată într-un sinod ecumenic o erezie;
4. trasează sarcina BOR de a fi cea care va conduce acest proces de unificare cu erezia occidentală prin intermediul sărbătoririi comune a Sfintelor Paști;
5. critică faptul că există Biserici Ortodoxe locale care refuză să participe la efortul ecumenist de unificare a Ortodoxiei cu ereziile;
6. înfierează pe cei ce țin dreapta credință, care, automat sunt niște „naționaliști religioși (profund neortodocși și necreștini)”;
7. lasă să se înțeleagă că oricine se opune acestui proiect are un „afect antioccidental”, ignorând faptul că sfântul Maxim Mărturisitorul, care a teoretizat conceptul de „afecte” în Tradiția noastră, spune că afectele pot fi bune atunci când, desfăcându-le cu înțelepciune de lucrurile trupești, le folosim spre câștigarea lucrurilor cerești[9];
8. postulează că actualul calendar al Bisericii Ortodoxe Române este „desuet”;
9. afirmă că modificarea calendarului pentru a sărbători Sfintele Paști cu ereticii papistași și protestanți ar fi „calea bunului-simț și a dreptei credințe”.

Motivația face ca propunerea să fie inacceptabilă

În momentul în care au oferit Sfântului Sinod această motivație pentru propunerea de schimbare a calendarului, **inițiatorii și semnatarii acestui demers l-au condamnat la a fi respins**.

Calendarul în sine este un simplu instrument de măsurat timpul, iar îndreptarea sa nu poate avea vreo implicare teologică.

Chiar dacă inițiatorii calendarului gregorian au fost papii romani, adoptarea sa ca instrument astronomic de calculare a timpului nu poate fi mai condamnabilă decât utilizarea unui calendar iulian alcătuit de către un împărat roman (Iulius Caesar), atât timp cât odată cu calendarul astronomic nu se adoptă și calendarul liturgic romano-catolic sau păgân sau ereziile celor două sisteme religioase.

Din acest motiv, în 1924, când calendarul a fost schimbat cu motivația că se cuvine să existe un calendar bisericesc în acord cu proaspătul calendar laic, care fusese adoptat în Răsărit, și s-a mai adus și motivația unei scăpări astronomice a calendarului iulian, ținut până atunci, problema nu comporta nicio conotație dogmatică, după cum recunosc și inițiatorii acestui demers și după cum au recunoscut și unii adepți ai mișcării calendariste de la noi.

De vreme ce s-a menținut și calcularea Pascaliei pe calendarul iulian, cei ce au trecut pe calendarul nou au putut vorbi fără probleme despre **o îndreptare a calendarului iulian, nu despre o adoptare a calendarului gregorian**. O abandonare cu totul a calculării Sfintelor Paști după calendarul răsăritean ar face imposibilă o astfel de pretenție și ar însemna o acceptare *de facto* a calendarului gregorian în întregimea sa.

Atât timp cât calendarul gregorian poate să ofere posibilitatea calculării Sfintelor Paști cu respectarea strictă a celor trei norme imperative ale sinodului de la Niceea: ca Paștile să fie duminica, să fie în prima duminică cu lună plină după echinocțiul de primăvară și diferit de *pesah*-ul iudaic, schimbarea în sine nu ar fi o problemă teologică, ci una astronomică și de calcul matematic.

În momentul în care însă motivația de fond a acestei cereri este nevoia de „comuniune pascală” cu „toți creștinii”, prin această expresie înțelegându-se cu

precădere ereticii occidentali papiștași și protestanți, **întregul demers nu mai are nicio legătură cu calendarul în sine, ci cu folosirea pretextului schimbării calendarului pentru a realiza, după cum spun inițiatorii demersului, un pas important spre „reîntregirea Bisericii lui Hristos”**.

Cum noi nu știm să existe vreun orizont real al abandonării de către papiștași și protestanți a ereziilor lor și de revenire în sânul Bisericii Ortodoxe[10], se impune concluzia că această „reîntregire” are în vedere o unificare a Ortodoxiei cu papiștașii și protestanții așa cum sunt ei acum, adică eretici.

Acceptarea de către Sfântul Sinod a unei astfel de propuneri ar echivala cu recunoașterea publică a faptului că la sinodul din Creta semnatarii acelor documente au acceptat existența de fapt a unor „Biserici și confesiuni” în afara Bisericii Ortodoxe. Altminteri, cu cine s-ar realiza „reîntregirea Bisericii lui Hristos”?

Dacă acest demers se va realiza, atunci se va recunoaște că în ultimii șapte ani ierarhia a mințit poporul ortodox când a spus că la sinodul din Creta nu s-a întâmplat nimic, că nu există niciun plan de unificare între ortodocși și catolici, că toate aceste afirmații sunt rodul extremismului religios etc.

Dacă demersul se va realiza, Biserica Ortodoxă Română va fi împinsă pe calea foarte primejdioasă a unirii de tip greco-catolic cu numita „Biserică Romano-Catolică”, iar spirala acceptării de către ierarhie a compromisurilor ecumeniste va merge până în punctul în care erezia va deveni apostazie, așa cum s-a întâmplat la începutul secolului al XVII-lea în Ardeal.

Exprimându-ne metaforic, se poate spune că, în acest moment, **semnatarii petiției-scrisoare au legat de gâtul ierarhilor BOR piatra compromisurilor ecumeniste, făcute de aceștia în ultimele decenii, dar mai cu seamă la Creta, în 2016, și intenționează să îi arunce în marea fără fund a ereziei**.

Vaticanul dorește dată fixă a Paștilor

Un aspect trecut sub tăcere de către toți cei implicați în acest demers este faptul că Vaticanul își dorește încă din epoca Conciliului Vatican II să stabilească o dată fixă a Paștilor, prin aceasta încălcând cu totul cel puțin două dintre normele canonului 7 apostolic, preluate de decizia sinodală de la Niceea.

În noiembrie 2022, papa Francisc a vorbit despre nevoia ca creștinii să aibă curajul să caute o soluție pentru ca Sfintele Paști să fie sărbătorite împreună de către toți creștinii[11].

Cu acel prilej, papa a invocat un apendice al „Constituției cu privire la Sfânta Liturghie" a Consiliului Vatican II, din 1963, în care, atunci când se vorbea despre revizuirea calendarului, se spunea că membrii conciliului „nu ar avea nicio obiecție dacă Sărbătoarea Paștilor s-ar fixa într-o anumită duminică de pe calendarul gregorian, cu condiția ca **cei care ar putea fi afectați de această decizie, în special frații care nu sunt în comuniune cu Sfântul Scaun, să își dea consimțământul**"[12].

Știm de la părintele profesor Viorel Ioniță, care a dat o replică propunerii domnului Papahagi, în care, deși eludează complet gravitatea ideii de unire a ortodocșilor cu ereticii, afirmă că în 1977, în cadrul unui *Congres pentru examinarea chestiunii unei celebrări comune a Paștilor de către toți creștinii în aceeași duminică*, s-a decis la punctul 1 că: „**propunerile de sărbătorire a Paștilor la o dată fixă, fie în prima duminică din aprilie, fie după a doua sâmbătă din aprilie, propuneri susținute de Biserica Romano-Catolică și de CEB, nu pot fi acceptate de ortodocși, căci nu respectă recomandările Sinodului I Ecumenic**"[13].

Prin urmare, în 1977, Bisericile Ortodoxe au invalidat deja propunerea papistașă din apendicele „Constituției pentru Sfânta Liturghie" a Conciliului Vatican II de a se sărbători Paștile în comun, la dată fixă, pentru că încalcă decizia sfântului sinod I ecumenic, motiv pentru care ea cade sub anatema canonului 1 de la Antiohia, inclusiv sub aspectul sărbătoririi împreună cu mozaicii.

Și iată că, în 2022, papa Francisc reia propunerea, sperând că între timp mentalitatea ortodoxă să se fi schimbat suficient încât să fie acceptată.

Ne aflăm așadar într-o situație în care semnatarii scrisorii adresate Sfântului Sinod ne propun să renunțăm la comuniunea cu frații ortodocși în privința sărbătoririi Sfintelor Paști și să intrăm într-o comuniune cu „frații catolici și

protestanți”, în timp ce **Vaticanul are planuri de schimbare a propriei date a sărbătoririi „paștelui” catolic**, în așa fel încât să încalce complet deciziile sinodului I ecumenic.

Ce se va întâmpla cu Bisericile Ortodoxe în momentul în care „frații care nu au încă comuniune cu Sfântul Scaun” vor fi invitați din nou să își dea acordul pentru o dată fixă a Paștilor?

Vor mai putea ei spune „nu”, după ce se vor fi despărțit de comuniunea cu frații reali ortodocși, de dragul pretinsei comuniuni pascale cu ereticii protestanți și papistași sau vor fi obligați să accepte și această inovație „de dragul dreptei credințe postniceene, care ne cere să celebrăm în unitate Învierea Domnului”?

Atac la adresa sobornicității Bisericii Ortodoxe

Un alt aspect foarte important îl reprezintă consecințele acceptării acestei propuneri în privința sobornicității Bisericii noastre Ortodoxe.

Deja reforma calendarului din 1924 a zguduit puternic unitatea liturgică a vieții Bisericii Ortodoxe, prin faptul că o parte dintre ortodocși au început să țină calendarul iulian îndreptat[14], după ce s-a căzut de acord ca Sfintele Paști să se țină în comun, ca un simbol al unității liturgice a Bisericii[15] în jurul celei mai importante sărbători creștine.

Propunerea ca toate Bisericile Ortodoxe să treacă pe calendarul gregorian, cu motivația de a se realiza „unitatea Bisericii lui Hristos”, adică idealul ecumenist de a aduce sub aceeași umbrelă dreapta credință cu erezia, riscă să producă din nou o ruptură în rândul Bisericilor Ortodoxe locale, mai ales că, în acest moment, este foarte clar motivul pentru care se dorește realizarea acestei reforme, iar Bisericile Ortodoxe care mai au respect pentru Ortodoxie vor refuza categoric o reformă calendaristică făcută de dragul unității de slujire cu Vaticanul și cu protestanții.

Ce se va întâmpla atunci? Vor face reforma calendaristică doar Bisericile dominate de ierarhii „deschise tradițional spre dialog”, ca Biserica Ortodoxă Română, Biserica Ortodoxă Greacă, Biserica Ortodoxă Cipriotă, Biserica

Constantinopolului, iar celelalte vor rămâne pe calendarul vechi?

Dar dacă se va întâmpla lucrul acesta, **va mai exista o justificare pentru Bisericile Ortodoxe care rămân pe calendarul vechi de a considera că schimbarea datei Sfintelor Paști nu are o importanță dogmatică și nu afectează comuniunea euharistică dintre Bisericile Ortodoxe**, cum a fost cazul până acum cu privire la adoptarea calendarului îndreptat, chiar dacă serbează inclusiv Sfintele Paști diferit, în condițiile în care se va ști că schimbarea a fost cerută pentru dorința de unire cu Occidentul eretic, în detrimentul sobornicității ortodoxe?

Va mai putea fi invocată decizia conferinței de la Moscova că *„atât clericii, cât și mirenii au obligații de a urma stilul acelei Biserici locale în granițele căreia ei locuiesc, primindu-l ca unul dintre obiceiurile acelei Biserici, respectarea căruia ne poruncesc Sfintele Canoane în numele unirii și al dragostei”*[16].

Dacă nu se va judeca cum s-a făcut cu ocazia schimbării din 1924, ce se va întâmpla cu Bisericile care vor face pasul în gol al schimbării datei Sfintelor Paști? Vor fi considerate schismatice? Vor fi considerate eretice?

Și dacă totuși Bisericile care vor refuza serbarea Sfintelor Paști cu occidentalii vor accepta ca unele Biserici locale să treacă definitiv pe calendarul gregorian, cu această motivație, în actualul context cvasiecumenist al întregii Biserici, vor putea cei ce vor primi astfel de dezlegare sta cu conștiința curată că nu sunt în greșeală?

Propunerea cade sub anatema sinodului din 1583

Reamintesc că în anul 1583, la un an după reforma calendarului, făcută de papa Grigore, s-a emis o anatemă împotriva calendarului gregorian de către patriarhii Ieremia al Constantinopolului, Silvestru al Alexandriei și Sofronie al Ierusalimului[17].

Decizia a survenit presiunilor pe care papa Grigore le-a făcut în Răsărit pentru ca răsăritenii să preia calendarul gregorian.

Acea anatemă nu este împotriva calendarului astronomic apusean în sine, care este un simplu instrument de măsurare a timpului, **ci împotriva folosirii sale ca instrument de uniatism papist**.

Din text rezultă acest lucru, reafirmându-se principalele puncte de doctrină papistașe care li se „serveau” ortodocșilor din Apus la pachet cu „reforma calendaristică”.

Până acum această anatemă nu s-a putut activa, deoarece Bisericile Ortodoxe au păstrat comuniunea dogmatică și liturgică și nu au preluat decât datele calendarului nou, neexistând o apropiere de papism prin aceasta.

În condițiile însă în care reforma datei Sfintelor Paști, așa cum este ambalată de către cei ce au propus-o Bisericii Ortodoxe Române, vizează exact comuniunea de sărbătorire a celei mai importante sărbători creștine cu papistașii și cu protestanții eretici, ca pas important în vederea unei contopiri între Ortodoxie și erezii, nu ar trebuim să ne îngrijorăm de anatema sinodului din 1583, care a avut rostul de a-i păzi pe ortodocși tocmai de o astfel de comuniune cu papistașii (și cu protestanții)?

Cei ce refuză propunerea pot ține calendarul vechi?

Ruptura de la nivelul Bisericilor Ortodoxe s-ar putea reflecta și în interiorul Bisericii Ortodoxe Române.

În acest moment, în Biserica Ortodoxă Română sunt în uz, conform Statutului BOR, ambele tipuri de calendar: calendarul iulian îndreptat, ținut în Patriarhia Română, și calendarul iulian de stil vechi, care se ține în Mitropolia Basarabiei[18].

Dacă Patriarhia Română ar decide trecerea pe calendarul gregorian, cu motivația expresă a dorinței de comuniune cu ereticii occidentali, în mod evident ar suprima

calendarul iulian îndreptat, ceea ce ar face ca în jurisdicția acesteia să devină operante două calendare: calendarul gregorian și calendarul iulian.

Dacă ar fi să credem ce afirmă unii vectori de imagine din cultul numit „Biserica Ortodoxă de Stil Vechi din România”[19], că ar exista un plan de fuziune între BOR și BOSVR, am putea presupune că acest demers va implica și permisiunea acordată celor de stil vechi de a ține, canonic, de data aceasta, calendarul iulian.

Dacă ne uităm la scena politică și vedem discursul politic despre unirea, prin absorbție sau federalizare, a României cu Republica Moldova[20], avem perspectiva transferării întregii populații a Republicii Moldova, care ține în mare parte calendarul iulian curat, în interiorul granițelor statale românești și, inclusiv, ale Patriarhiei de la București, având o Mitropolie pe vechi în interiorul granițelor.

Cum este greu de crezut că Patriarhia Română ar face din nou greșeala catastrofală de a încerca din nou să impună populației Republicii Moldova sau celor de stil vechi din România calendarul gregorian, rezultă că, dacă aceste proiecte se vor concretiza, **în Patriarhia Română ar exista două mitropolii componente și milioane de ortodocși care vor ține canonic calendarul iulian**.

În aceste condiții (inclusiv în cazul în care nu există proiecte reale de primire în BOR a cultului BOSVR sau a cetățenilor Republicii Moldova), se pune întrebarea: **Cei ce vor refuza să treacă pe calendarul gregorian, adoptat de dragul „reunificării Bisericii lui Hristos” sub tutela Vaticanului, vor fi sau nu îndreptățiți să treacă direct și canonic pe calendarul iulian, de vreme ce în Biserica Ortodoxă Română există acum o Mitropolie care ține canonic acel calendar (poate vor exista două), iar prin acceptarea propunerii de schimbare a datei Paștilor calendarul iulian îndreptat va fi complet înlăturat din BOR, pentru că nu va mai avea niciun rost?**

Răspunsul meu la această întrebare este DA. Niciun credincios sau cleric al Bisericii Ortodoxe Române nu poate fi obligat să sărbătorească Sfintele Paștile ortodoxe cu ereticii occidentali de dragul ecumenismului și al planurilor acestuia, mai ales dacă decizia nu întrunește consensul ortodox al tuturor Bisericilor Ortodoxe locale. Ascultarea, se știe, este până la păcat și la erezie.

În aceste condiții, întrucât calendarul iulian îndreptat actual ar fi desființat și,

deci, interzis în BOR, ar rămâne în vigoare calendarul gregorian, pe care aceștia l-ar putea refuza, și cel iulian, ținut canonic în Republica Moldova.

Desigur, **o astfel de ipoteză ar crea un haos de nedescris în Biserica noastră, în care fiecare ar trece pe ce calendar dorește**, sfâșiind și mai mult unitatea internă a BOR, zguduită atât de puternic deja de scandalul anterior legat de calendar și, recent, de neinspirata idee de a participa la sinodul din Creta și de a-i semna documentele.

„Laicii buni" vs. „laicii răi"

În urmă cu șapte ani, imediat după sinodul din Creta numeroși credincioși ai Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu preoți, monahi, monahii, au adresat scrisori, petiții, studii exhaustive, liste de semnături prin care cereau, cu smerenie și cu dragoste față de Ortodoxie, Sfântului Sinod și ierarhilor în parte să nu valideze documentele sinodului din Creta, pe motiv că hotărârile sale au fost necomforme cu învățătura Bisericii Ortodoxe.

Niciuna dintre scrisorile respective nu s-a învrednicit de atenția Sfântului Sinod, niciun studiu documentat și bine intenționat, scris cu durere și respect pentru ierarhi, nu s-a dezbătut și nu a primit niciodată cea mai mică atenție din partea ierarhilor Bisericii noastre.

Dimpotrivă, preoții au fost trași la răspundere canonică, fiind caterisiți ca niște tâlhari, deși tot ce au făcut a fost să apere dreapta credință. Credincioșii au fost bătuți, amenințați, blestemați, afurisiți, intimidați, manipulați pentru vina de a le păsa de dreapta credință.

În schimb, a apărut acum două săptămâni o postare de Facebook, care a fost transformată apoi într-o scrisoare cu 5-6 paragrafe, fără absolut niciun argument teologic real, susținută de câteva zeci de persoane, a căror apartenență certă la Biserica Ortodoxă și la viața bisericească trebuie dovedită, iar această scrisoare devine deodată temă de dezbatere în Sfântul Sinod[21].

Este oare drept acest lucru? Este oare drept ca preoți de cea mai bună calitate să fie caterisiți, persecutați sălbatic, etichetați ca „schismatici" de către ierarhi care

își judecă prin consistorii propria cauză, credincioșii să stea la slujbele lor în frig și în ploaie, să meargă sute de kilometri până găsesc un preot care să iubească suficient Sfânta Biserică Ortodoxă încât să aibă curajul să spună că ecumenismul este o erezie, iar sinodul din Creta este o greșeală teologică de la un capăt la altul, în timp ce un grup de intelectuali, care dovedesc prin semnătura pusă pe o scrisoare deschisă că nu au nicio legătură cu tradiția ortodoxă, să fie tratați ca parteneri de dialog, iar propunerea lor, pentru care ar trebui afurisiți din Biserică, să fie tratată cu toată seriozitatea?

Este firesc ca cei cărora le pasă de destinul în istoria mântuirii al Bisericii noastre Ortodoxe Române să fie supuși unui program de ură viscerală, de linșaj mediatic de ostracizare, iar cei ce doresc să arunce Biserica în vâltoarea apostaziei să fie tratați cu toată deferența, doar pentru că numele lor sunt făcute sonore de o societate care nu mai are niciun reper creștin?

Eu zic că nu, iar membrii Sfântului Sinod le datorează celor care au luat atitudine în 2016 cinstea pe care o impune canonul 15 I-II celor ce nu sunt schismatici, ci apărători ai Bisericii de schisme.

„Calitatea procesuală" a celor ce propun această schimbare

Nu pot încheia acest demers fără a pune o întrebare inspirată din procedura juridică. Calitatea procesuală este un principiu juridic care stabilește dacă o persoană are dreptul și justifică un interes în a se adresa unei instanțe.

Scrisoarea redactată de domnul Adrian Papahagi este semnată de un număr de câteva zeci de persoane ca semnatari direcți și de un număr de vreo 7000 (irelevant la nivel de procent raportat la numărul de ortodocși din România) de cetățeni care sprijină demersul online.

O simplă privire pe numele semnatarilor direcți ne arată faptul **că absolut niciunul dintre semnatari nu se prezintă ca teolog și nu indică faptul că ar avea studii teologice ortodoxe**.

Acest lucru se vădește cel mai bine din modul în care este pusă problema, motivația scrisorii fiind rațiunea supremă pentru care, din punct de vedere

teologic, ea trebuie respinsă.

Un alt aspect esențial al stabilirii „calității procesuale” sau dreptului de petiție este acela al necesității verificării apartenenței la Biserica Ortodoxă a semnatarilor.

Sfintele canoane introduc ca obligatorie apartenența la Biserica Ortodoxă Română a celor care petiționează sinodul bisericesc în orice problemă ce ține de credința ortodoxă.

S-a făcut vreo verificare a fiecărui semnatar, pentru a se vedea dacă aparține Bisericii Ortodoxe Române, dacă este botezat, dacă are conduita morală cerută de astfel de demers prin Sfintele Canoane și chiar prin statutele și regulamentele Bisericii?

Dacă da, s-a verificat dacă fiecare dintre semnatari este un creștin practicant, așa cum prevăd Sfintele Canoane că trebuie să fie cei care petiționează Sfântul Sinod pentru probleme atât de importante precum schimbarea datei sărbătoririi Sfintelor Pași?

Rog pe cei vizați să nu se considere ofensați de aceste întrebări, nu îi acuz și nu îi suspectez de nimic și sunt convins că o asemenea verificare, obligatorie din perspectivă canonică, ar putea să arate că îndeplinesc toate aceste condiții preliminare.

Pe de altă parte însă, asocierea la o petiție care, dacă va fi aprobată, va fi o catastrofă pentru Biserica Ortodoxă Română, lasă să se înțeleagă că este nevoie de ceva mai mult decât de discuții filosofice despre câți îngeri încap pe un ac, de încercări de a îngrămădi Ortodoxia în patul procustian al unei culturi contemporane, pe care Sfântul Iustin Popovici o considera demonizată, sau de performanțe remarcabile în diverse domenii de activitate pentru a aborda o problemă de teologie, care este eminamente de competența teologilor.

Nu pot să nu invoc câteva rânduri ale unui laic grec, dr. Alexandros Kalomiros, care a descris cât se poate de bine tipul de pseudocreștinism actual, secularizat și desprins de duhul real al Bisericii Ortodoxe[22]:

Odinioară creștinii aveau credință și erau gata să moară pentru credința lor. În

ziua de azi, zelul lor pentru adevăr s-a domolit. Au început să îl considere secundar. Li se par lipsite de importanță și nedemne de a fi menționate diferențele dintre Biserici, pentru care altădată martirii se sacrificau cu ardoare, Părinții erau exilați, iar credincioșii erau prigoniți și mutilați pe capete.

Majoritatea lor sunt sentimentali incorigibili, care cred că religia lui Hristos este un sistem etic privind relațiile umane. Alții urmăresc scopuri politice și interese ascunse[23]. Ei zidesc lalolaltă cetatea antihristului. Caută armonia, fiind indiferenți la adevăr, caută o reconciliere externă, ignorând dimensiunile interne, caută litera, fiind indiferenți la duh.

Cum e cu putință ca ei să spere că ceea ce nu s-a făptuit în primele secole ale schismei se va înfăptui acum, când diferențele în dogmă și mentalitate, o dată cu trecerea secolelor, din simple fisuri au devenit prăpastii?!

Simplul fapt că vorbesc despre unirea bisericilor arată că gândirea lor este profund anticreștină. Ei recunosc prin asta că Biserica Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească, pe care o mărturisim în Simbolul de Credință (Crezul), ar fi încetat să existe, că a fost dezbinată în multe biserici care nu mai sunt catolice, adică nu mai cuprind întregul har și adevăr, precum bisericile ortodoxe locale, ci dețin o parte mai mare sau mai mică de adevăr și har…

Dacă s-ar constata că semnatarii scrisorii au o mentalitate similară celei descrise de către doctor Kalomiros, nu ar fi de ajuns o omilie a patriarhului pe tema respectivă, în care să li se explice motivele pentru care ortodocșii nu pot gândi astfel relația cu ereticii? E neapărat de o decizie sinodală în acest sens?

Ținând seama de aceste aspecte, solicit ca prezenta scrisoare să facă obiectul cercetării la fel de temeinice a Sfântului Sinod și să se bucure, în virtutea principiului egalității armelor, de aceeași atenție ca și scrisoarea depusă de domnul Papahagi și colegii cosemnatari ai domniei sale.

Precizez, în sprijinul cererii din paragraful anterior, că sunt creștin ortodox, membru al Bisericii Ortodoxe Române, absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași, cu media de licență peste 9, absolvent al Facultății de Drept din Sibiu, că asupra mea nu s-a pronunțat niciodată vreo sancțiune disciplinară

bisericească, civilă sau penală, că mi-am dedicat o bună parte din viață studiului, editării, traducerii de carte teologică și redactării de studii și filme pe diverse aspecte ce țin de apărarea dreptei credințe.

Cu deosebit respect.

27.04.2023 Mihai-Silviu Chirilă

Preafericirii Sale, Daniel, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

Note:

[1] Termenul „papistaș” nu trebuie privit de cei interesați ca unul peiorativ, ci dimpotrivă, în condițiile în care el redă ideea de fidelitate față de papa Romei, caracteristică religiei respective.

[2] Ioan N. Floca, *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note și comentarii*, Sibiu, 2005, f.e., p. 12.

[3] Despre modul în care Bisericii Ortodoxe locale, adică „toți creștinii” la care se referă domnul Papahagi, serbau Sfintele Paști înainte de sinodul I ecumenic, dar și despre implicațiile reformei calendarului și despre cum s-a adaptat calendarul în Răsărit, vezi Ioan N. Floca, *op. cit.*, pp. 226-227.

[4] Cei care au mentalitate papistașă

[5]https://www.romania-actualitati.ro/stiri/romania/floriile-pastele-catolic-si-evreiesc-id69602.html.

[6] „Niciun creștin nu se cuvine să părăsească pe martirii lui Hristos și să se ducă la pseudomartiri, adică la ai ereticilor sau la cei ce mai înainte au fost eretici, **căci aceștia sunt străini de Dumnezeu.**”

[7]
https://www.activenews.ro/cultura-biserica-ortodoxa/Profesorul-de-Teologie-al-lui-Baconschi-ofera-o-lectie-gratuita-intelectualilor-schismatici-in-Ziarul-Lumina-al-Patriarhiei-Romane.-Pr.-Prof.-Dr.-Viorel-Ionita-Reflexii-pe-marginea-petitiei-adresate-conducerii-BOR-pentru-a-schimba-data-Pastilor-181695.

[8] Teologia eretică protestantă și romano-catolică pun un accent exagerat și sentimentalist pe suferința și Răstignirea Mântuitorului Hristos, manipulând reacțiile omenești ale credicioșilor lor, tratând Învierea într-un registru secund.

[9] *Filocalia* vol. 3, Humanitas, București, 2005.

[10] Ar fi naiv să credem că așa ceva se va întâmpla vreodată, că liderii ereziilor respective ar recunoaște că sunt eretici și ar accepta să renunțe la toate practicile de până atunci și să le adopte pe cele ortodoxe, pe care le-au catalogat sute de ani ca „schismă răsăriteană”, idolatrie, adorare de oase, închinare la lemne etc. Vezi *ulta* și opinia doctorului Alexandros Kalomiros.

[1 1]
https://www.ncronline.org/vatican/vatican-news/pope-tells-patriarch-catholics-are-ready-common-easter-date.

[12]https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19631204_sacrosanctum-concilium_en.html.

[13] Viorel Ioniță, *op. cit.*

[14] Care este calendarul gregorian combinat cu Pascalia răsăriteană.

[15] Conferința Panortodoxă de la Moscova, 1948: *„În dorința de a menține unitatea bisericească, Consfătuirea Întâistătătorilor și a reprezentanților Bisericilor autocefale adunați la Moscova a procedat la cercetarea problemei calendarului, ajungând la concluzia că valoarea calendarului pentru Biserica Ortodoxă se determină mai întâi de toate prin poziția acestuia față de data serbării Sfintelor Paști; întrucât această sărbătoare trebuie să se facă pe bază de temeiuri biblice și în conformitate cu hotărârile sobornicești (sinoade ecumenice) pretutindeni în același timp, într-o zi de Duminică, și nu la aceeași dată cu Paștele iudaic, Pascalia alexandrină satisface complet această exigență bisericească. Consfătuirea consideră că* **este obligatoriu pentru întreaga lume ortodoxă de**

a sărbători Sfintele Paști, numai după stilul vechi (iulian), în conformitate cu pascalia alexandrină” *(în Viorel Ioniță, op. cit.).*

[16] Viorel Ioniță, *op, cit*.

[17] https://marturieathonita.ro/anatema-data-asupra-calendarului-gregorian-la-sinodul-de-la-1583/.

[18] *Statut pentru funcționarea BOR*, partea I, art. 6, alin. 2, lit. B, indice I.

[19] Pe canalul de Youtube „Apărătorii dreptei credințe: calendarul iulian”, fostul conducător al cultului respectiv, mitropolitul Vlasie Mogârzan, a făcut afirmații potrivit cărora ar exista un plan de preluare a BOSVR de către Patriarhia Română în 1924, cu ocazia aniversării centenarului schimbării calendarului, planul fiind de intrare a stiliștilor în ascultarea Patriarhiei, cu ținerea calendarului iulian. Ideea este reluată și de către unii reprezentanți ai laicatului cultului respectiv. Iată un exemplu de astfel de film: https://youtu.be/vYv8kb3Q498.

[20] https://www.newsbucovina.ro/actualitate/354901/maia-sandu-ar-fi-cerut-la-bucuresti-unirea-republicii-moldova-cu-romania-presa; https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/iohannis-unirea-cu-moldova-trebuie-tratata-serios-nu-populistelectoralist-575690.

[21] https://www.antena3.ro/emisiuni/decisiv/unificare-paste-catolici-ortodocsi-sedinta-sfantul-sinod-672346.html.

[22] Dr. Alexandros Kalomiros, *Împotriva falsei uniri bisericești*, Apologeticum, 2006, pp. 11-12.

[23] Merită remarcat că demersul se bucură și de sprijinul domnului Bulai, deputat USR, ateu și blasfemator convins.

https://www.marturisireaortodoxa.ro/wp-content/uploads/2023/04/scrisoare-Sfant-Sinod.pdf